

Diarienummer: KS.2016.175
Datum: 2016-06-10

Yttrande över remiss: Låt fler forma framtiden (SOU 2016:5) - reviderat efter kommunstyrelsens möte 2016-06-07

Det är med utgångspunkt i Ale kommuns arbete med invånardialog som remissen *Låt fler forma framtiden (SOU 2016:5)* besvaras. Det innebär att Ale kommuns yttrande i första hand fokuserar på den del i utredningen som rör kapitel 11, *Medborgardialog och samråd i kommuner och landsting* men även kapitel 13, *Införande av folkmotion i kommuner och landsting*. Med anledning av att Ale kommun vill belysa barn- och funktionshinderperspektivet i de ärenden där det är av relevans så berör kommunens yttrande även kapitel 14, *Ungas delaktighet och inflytande* samt kapitel 15, *Delaktighet och inflytande för personer med funktionsnedsättning*. Sedan kommunstyrelsens möte 2016-06-07 har yttrandet reviderats i enlighet med styrelsens beslut 2016-06-07 § 122.

Förslag 8.5.2. Fullmäktige får besluta att en förtroendevald som fullgör sitt uppdrag på heltid eller betydande del av heltid ska få vara ledig från sitt uppdrag under en tidsbegränsad period, dock högst ett år, för att vara föräldraledig. Detsamma gäller sådan förtroendevald som på grund av sjukdom har nedsatt arbetsförmåga. Fullmäktige ska om ledighet beviljas besluta om hur lång tid ledigheten ska pågå och om arvode, pension och ekonomiska förmåner ska utgå under ledigheten. Fullmäktige får utse en ersättare i nämnder och styrelse för den ledige under ledighetsperioden.

Ale kommun anser inte att det är tillräckligt att konstatera att varje fullmäktigeförsamling bör fatta beslut om regler för föräldraledighet och sjukledighet. Det är oerhört viktigt att kommunallagen tydligt reglerar rätten att vara föräldraledig.

Förslag 11.5.1. Fullmäktige ska verka för att medlemmarna i kommunen eller i kommun inom landstinget har förutsättningar att delta och framföra sina synpunkter inför beslut.

Ale kommun ställer sig bakom förslaget.

Bedömning 11.5.3. Fullmäktige bör anta riktlinjer eller principer för hur samråd och medborgardialoger ska genomföras. Riktlinjerna bör vara tydliga och innehålla syftet och målsättningen med samråden och medborgardialogerna, i vilka ärenden samråd och medborgardialog ska genomföras och hur resultaten ska dokumenteras och kommuniceras. Kommunerna och landstingen bör särskilt säkerställa att samråden och dialogerna är öppna och tillgängliga för alla samt att åtgärder vidtas för att säkra den politiska jämlikheten.

Ale kommun ställer sig bakom bedömningen.

Bedömning 11.5.4. Förslaget att fullmäktige ska verka för att medlemmarna har förutsättningar att delta och framföra synpunkter inför beslut motiverar ett systematiskt och genomtänkt demokratifrämjande arbete. Ett sätt är att använda olika forum inom beredningsprocessen, så som

medborgarråd. Ett demokratifrämjande arbete kan vidare underlättas genom att fullmäktige antar en demokratipolicy.

Ale kommun ställer sig bakom bedömningen.

Motivering

Ovanstående ställningstagande gällande förslag och bedömningar i kapitel 11, *Medborgardialog och samråd i kommuner och landsting*, ligger i linje med Ale kommuns pågående arbete med att utveckla invånardialogen. En målsättningsparagraf gällande invånardialog anser Ale kommun bidrar med att betona och uppmuntra kommuner och landsting till att föra en dialog om beslut och på så sätt skapa en bredare förankring av besluten i en tid då partiernas representativitet ifrågasätts. Beslut som är bredare förankrade bland invånarna skapar potential för större effektivitet i ärendehanteringsprocessen då tendensen bland invånarna att överklaga dessa beslut efter dialog/förankring, borde minska.

Målsättningsparagrafen i sig är dock inte en garanti för ett framgångsrikt dialogarbete. Det finns, i likhet med utredningens bedömning, ett stort behov av att kommuner och landsting kommer överens om internt eller i relation till sina respektive invånare, om under vilka premisser dialog ska föras. Att skapa konsensus på den fronten skapar i sin tur en tydlighet både mot den interna organisationen så som invånarna. Vidare gör Ale kommun bedömningen att finns det ett behov av att kommunen systematiserar sitt demokratifrämjande arbete ytterligare. I Ale kommuns fall handlar detta bland annat om att ta fram en handbok för politiker och tjänstemän där policyn/riktlinjerna konkretiseras till ett praktiskt förhållningssätt för att möjliggöra att politiker och tjänstemän på ett framgångsrikt sätt medverkar i invånardialogarbetet.

Förslag 13.5.1. Ett nytt verktyg ska införas i kommunallagen för att främja dialogen mellan väljare och förtroendevalda, en möjlighet att väcka ett ärende i fullmäktige genom en folkmotion. Ärende i fullmäktige får väckas om en folkmotion får stöd av minst en procent av de folkbokförda i kommunen eller landstinget. Det är antalet folkbokförda den siste december året före det år som folkmotionen lämnas in som är utgångspunkten vid beräkningen av en procent. Folkmotionen ska bara skriftlig, ange den aktuella frågan och undertecknas av motionärerna samt innehålla uppgifter om när undertecknandet gjorts, namnförtydliganden, personnummer och uppgift om deras adresser. Möjligheten att stödja en folkmotion ges i sex månader. En folkmotion bör beredas så att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att folkmotionen väcktes. Fullmäktige ska ges möjlighet att överlåta till styrelse eller annan nämnd att besluta i ärenden som väckts genom folkmotion, utom i de fall som avses i 2 kap. 9 § KL, dvs. ärenden som är av principiell beskaffenhet eller av större vikt för kommunen eller landstinget. Styrelse eller nämnd som handlägger sådan ärenden ska minst en gång om året informera fullmäktige om de beslut som fattats i ärendena. Folkmotion ersätter medborgarförslag och bestämmelserna om medborgarförslag ska upphävas.

Ale kommun ställer sig bakom förslaget

Förslag 14.8.1. En försöksverksamhet med sänkt rösträttsålder till 16 år genomförs vid val till kommunfullmäktige 2018 och 2022. Försöksverksamheten ska genomföras i kommuner som efter ansökan till regeringen och beslut i fullmäktige väljer att ingå i försöksverksamheten. Försöksverksamheten ska följas upp och utvärderas av regeringen efter valet 2022 i särskild ordning. Försöksverksamhetens framgång ska bedömas efter valdeltagandet, dess förmåga att engagera unga till att ta förtroendeuppdrag i kommunen och andra relevanta demokratieffekter.

Ale kommun förhåller sig negativ till förslaget.

Förslag 14.8.2. Förslaget om att fullmäktige ska verka för att medlemmarna har förutsättningar att delta och framföra sina synpunkter inför beslut innebär att kommunerna och landstingen också bör tillförsäkra sig om att ungas perspektiv kommer till uttryck i beslutsprocesser.

Ale kommun ställer sig bakom förslaget.

Förslag 15.7.1. I syfte att säkerställa att den demokratiska delaktigheten får större utrymme i funktionshinderpolitiken bör demokratisk delaktighet och inflytande för personer med funktionsnedsättning utgöra ett eget mål i den kommande funktionshindersstrategin.

Ale kommun ställer sig bakom förslaget.

För ytterligare information och motiveringar, se bifogat tjänsteutlåtande daterat 2016-06-03, kommunstyrelsens beslut 2016-06-07 § 122 samt kommunfullmäktiges beslut 2016-06-20 § 106.

Paula Örn
Kommunstyrelsens ordförande

Björn Järbur
Kommunchef

Bilagor

Tjänsteutlåtande 2016-06-03
Kommunstyrelsens beslut 2016-06-07 § 122
Kommunfullmäktiges beslut 2016-06-20 § 106